

ናይ ኮቪድ-19 ክታቦት ከመይ ጌርና ብዝቐልጠፈ ግዜ ረኪብናዮ።

ፌብሩዋሪ 23 2021

ትሕቲ ዓመት ደገበር ለብዒ ኮቪድ-19 ካብ ዝጅምር ሓያለ ክታቦታት ፈርዮምስ ኣብ ተግባር ንክውዕሉ ተወሲኑ። እዚ ቡለቲን'ዚ እቲ ነገር ከመይ ኢሉ ተቐላጢፏ ከም ዝተተግበረ ያብርህ። እዚ ኣብ'ዚ ቡለቲን ዘሎ ሓበሬታ ብ ዶካትርን ተመራመርትን ዝተረጋገጸ ኢዩ።

1. ስነፍልጠታውያን፡ መንግስታትን ኣህጉራውያን ወኪላትን (ኤጂንሲታት) ነዚ ለብዒ እንዳተዳለውሉ ጸኒሖም።

- ናይ ዝተፈላለዩ ሃገራት፡ ስነፍልጠታውያን፡ መንግስታትን ኣህጉራውያን ወኪላትን ካብ ነዊሕ ዓመታት ኣትሒዞም ንክስተት ለብዒ ክትንበይዎ ጸኒሖምን ድሮ ውን መስርሕ ምህዞ ክታቦት ንምቅልጣፍ ዝምድናታቶም ኣወሃሂዶም ጸኒሖም።
- ኮቪድ-19 ጠሪፎ ሓድሽ ዓይነት ቫይረስ ኣይኮነን። ንኻልኦት ኮረና ቫይረሳት ከም ብሰፊሕ ዝተጸነገዎ ሳርስ ደመሳሰል።
- ነተን ኣብ ካናዳ ኣብ ግብሪ ዝውዕለ ዘለዎ ክልተ ክታቦታት (ፒፋይዘር-ባዮ ኤን ተክን ሞዲርናን) ዘፍረዩ ቴክኖሎጂ ኤም ኣር ኤን ኤ (mRNA) ድሮ ንኻልኦት ተላገብቲ ሕማማት ንምፍጥስ ተሰሪሖን ንውጽኢታውነቲ ምርመራ ተኻይድሉን። ስለ'ዚ ኸኣ እዚ ቴክኖሎጂ 'ዚ ሓንሳብ እቲ ኮቪድ-19 ምስ ተለለየ ብቐልጠፍ ኣብ ተግባር ክውዕል ይኽእል።

2. ኩሉ ብሓባር ብኣድማዕነት ክሰርሑ ጸኒሖ

- እቲ ናይ'ቲ ቫይረስ ጂነቲካዊ ንጥረ-ነገር ቀልጢፏ ተለልዮን ንህዝቢ ግልጺ ኮይኑን።
- እናወሰኸ ዝመጸ ዓለማዊ ምውጻእ ገንዘብ ንምርምራዊ ስርሓት ክታቦት ኮቪድ-19 ተወፍዮ።
- ፈተነታትን ምርምራትን ኣብ ሓዲ እዋን ኣብ ዝተፈላለዩ ማእከላት ከካየዱ ጸኒሖም።
- ኣብ ምምዕባል እዞም ክታቦታት ዝሰርሑ ተመራመርቲ፡ መረዳኢታታት ብኣድማዕነት ንምክካብን ንምዝርጋሕን ኤለትሮኒካዊ ኣገባብ ተጠቐሞም።

3. ሓያለ ሰባት ብወላንታኦም ንፈተነ ቀሪቦም

ክታቦታት ክሰብኩ ኣብ ብዙሓት ሰባት ዝፍተኑ ቅቡላት ኣይኮኑን ኢዮም። እዚኦም ከኣ “ ክልኒካዊ ፈተነታት” ይበሃሉ። እዚ ናይ ኮቪድ-19 ክልኒካዊ ፈተነ ዓቢ ህዝባዊ ደገፍ ረኪቡን ብኣሸሓት ዝቐጸሩ ዝተፈላለዩ ድሕረ ባይታ ዘለዎም ሰባት ብቐልጠፍ ናብ'ቲ ፈተነ ንክቐርቡ ወላንታ ኣርእዮም። ስለ'ዚ ከኣ መጠን ናይ'ቲ ክታቦት ኮቪድ-19 ንምምዕባል ዝተተግበረ ክልኒካዊ ፈተነ ብመጠኑ ካብቶም ኣቐዲሞም ዝተተግበሩ ልሙዳት ተመሳሰልቲ ፈተነታት ይዓቢ።

4. ግዙፍ መጠን መልክፍቲ ነቲ ፈተነ ክታቦት ሓገዙ

- ልዑል መጠን መልክፍቲ ኮቪድ-19፡ እቶም ክታቦታት ኣብ ምክልኻል ኮቪድ-19 ብቐዓቶም ንክንርኢ ኣኽኢሎምና። ኣብ ሓጺር እዋን ግዙፍ መጠን ብዝሒ ብኮቪድ-19 ዝተለኸፏ ሰባት ኣብቶም ክታቦት ዘይረኽቡ ጉጅለ ብመንጽር ካብቶም ክታቦት ዝረኽቡ ጉጅለ ተራእዮ። እዚ ኸኣ መርኣያ ብቐዓት ኣድማዕነት እቲ ክታቦት ኢዩ።
- መብዛሕትኦ እዋን፡ ተመራመርቲ፡ ቅድሚ ውጽኢታዊ ክታቦት ምምሃዞም ንሓያለ ግዜ ክፍትንዎም ኣለዎም። ከምዚ ኮይኑ ግን እቶም ናይ መጀመርታ ናይ ኮቪድ-19 ክታቦታት ኣብ ግዜ ፈተነ ጽቡቕ ውጽኢት ኣርእዮም።

5. መስርሐት ክለሳን ሕጋጋትን ኣቐድም ኣቢሎም ጸሚሮም

ኣብ ዝሓለፉ እዋናት፡ መንግስታትን ካልኦት ሓገግቲ ኣካላትን መስርሕ ክለሳ ክታበት ድሕሪ ምርምርን ፈተነን ምውጻኡ ኢኖም ዝጅምሩ ኔሮም። ኣብ'ዚ ግዜ'ዚ ግን ንመረዳኡታት ኣብ ውሽጢ ነፍሲ-ወከፍ መድረኽ ምርምር ስለ ዝኸልስዎ፡ እዚ ከኣ ነቲ መስርሕ ክለሳ ኣድማዒ ይገብሮ። ዝኾነ ናይ ድሕነት ስጉምቲ ኣይተነጥረን። ማዕር-ማዕራ ምምሕዳራዊ መስርሐት ተኻይዶም፡ እዚኦም ብወገኖም ግዙፍ መጠን ሃልኪ ግዜ ክንክዩ ክኢሎም።

ኣብ ውሽጢ ሓጺ ዓመት፡ እዞም ክታበት ፈርኖም ኣብ ምዝርጋሕ ምብቕዖም ኣዚና ዕድላኛታት ኢና። እዚ ኸኣ ወልሓዲ ካብ'ቲ ድሕነታዊ ምምዕባል ክታበት ማለት ኣብ ምምዕባል ናይ ኮቪድ-19 ክታበት ዝተገደፈ መስርሕ ከምዘሃለ የረጋግጽ።

እቲ ኸፍሊ ኣብ ካናዳ ብኸመይ ከም እተፈቐደ ዝያዳ ሓበሬታ እንተ ደሊኻ ኣብ ውብ ሳይት ጥዕና ካናዳ ርክ፡

<https://www.canada.ca/en/public-health/services/diseases/2019-novel-coronavirus-infection/prevention-risks/covid-19-vaccine-treatment.html> (English)

<https://www.canada.ca/fr/sante-publique/services/maladies/2019-nouveau-coronavirus/prevention-risques/covid-19-vaccins-traitements.html> (French)

እቲ ኣብ'ዚ ቡለቲን ዘሎ ሓበሬታ ብሓካይም ካናዳ፡ መብ ራቪድ ኤም ዲን ተሓጋጋዚ ፕሮፌሰርን ኣብ ዩኒቨርሲቲ ቶሮንቶ፡ ቪንሳ ረዲት ኤም ዲን ለክቸረርን ኣብ ዩኒቨርሲቲ ቶሮንቶ፡ ከምኡ'ውን ኣይዛክ ኣይ ቦጎች ኤም ዲን ተሓጋጋዚ ፕሮፌሰርን ኣብ ዩኒቨርሲቲ ቶሮንቶን ቅኑዕ መኻኒ ዝተረጋገጸ ኢዩ።

